

پرچم این انقلاب را

خویش صاحب الزمان (عج) می‌دانیم

۴ وظیفه مهم منتظران ظهور از نگاه رهبر معظم انقلاب

انتظار = آماده‌باش دائمی نه نشستن، نه بی‌قراری؛ بلکه امید، حرکت و آمادگی.

خودسازی؛ زیربنای انتظار

منتظر واقعی باید:

- از نظر معنوی، اخلاقی و عملی رشد کند
- پیوند ایمانی با مؤمنان را تقویت کند
- خود، دیگران و محیط پیرامون را به جامعه مهدوی نزدیک کند

■ انتظار بدون خودسازی، ادعاست نه عمل.

دعا و ارتباط معنوی با امام عصر

- حفظ رابطه قلبی با امام زمان (عج)
- زنده نگه‌داشتن امید و اشتیاق
- آمادگی برای عبور از امتحان‌های سخت عصر غیبت

■ دعا، موتورِ امید و استقامتِ منتظر است.

عدالت‌طلبی و مبارزه با ظلم

- عدالت، اصلی‌ترین شعار مهدویت
- ظلم‌ستیزی و ایستادن مقابل استکبار
- آمادگی برای دفاع از حق و ارزش‌ها
- کسی که امروز اهل عدالت نیست فردا بار ظهور نخواهد بود.

امید به فرج و ایستادگی در راه حق

- باور به ناپایداری قدرت‌های ظالم
- مقاومت، اقدام و حرکت با امید الهی
- جلوگیری از یأس، بی‌هدفی و سردرگمی

■ خودِ انتظار، دریچه فرج است.

چرا ایران

کشور امام زمان^(عج) است؟

ایران کشور امام عصر^(عج)

- طبق روایات متعدد رابطه امت با امام عصر (عج) از تباط با «خورشید پشت ابر» است.
- از تباط با خورشید پشت ابر یعنی همان رابطه با خورشید به‌صورت رقیق‌تر و کم‌رغ‌تر.
- هدف امام رشد و توسعه جبهه حق است. عدالتخواهی و مبارزه با ظالمین و مستکبرین است.
- طبق روایات متعدد منتظران باید قدرت ایجاد کنند تا توان مراقبت از امام را داشته باشند.
- طبق روایات متعدد منتظران باید شناخت از امام را بیشتر کنند یعنی با او شباهت و نزدیکی روحی پیدا کنند.
- منتظران واقعی هم ایمانشان را رشد می‌دهند. هم قدرت ایمانی ایجاد می‌کنند، هم زیر بار اراده و ظلم ظالمان و مستکبرین نمی‌روند.

ایران محور مقاومت

- اولین نتیجه توحید و شعار لاله‌الله‌والله‌اکبر این است که مطیع و تسلیم هیچ قدرتی به جز او نباشیم.
- فقط کسی حق حاکمیت دارد که نایب امام عصر (عج) باشد.
- مستکبرین و ظالمین مثل آمریکا و دیگران اجازه ندارند برای ما تصمیم بگیرند.
- ایران با انقلاب اسلامی‌اش یک شعار مهم داد و آن این است که خودمان مستقل هستیم و کسی حق حکمرانی و تحمیل بر ما ندارد.

ایران، حقیقتی در حال جهانی شدن

- کرامت انسان‌ها با نفی بردگی و بندگی مستکبرین و ظالمان حفظ می‌شود.
- با توجه به نکات قبل، کرامت حقیقی انسان‌ها در سایه توحید و انتظار حفظ می‌شود.
- حفظ کرامت انسانی، یک عطش فطری برای انسان‌های امروز است.
- امر فطری به سرعت فراگیر می‌شود.
- به همین دلیل ایران کشور استقلال‌طلبی است که استقلال‌طلبی را در عالم رواج می‌دهد و صادر می‌کند.

ایران این پرچم را به امام عصر^(عج) می‌دهد

- مسیری که ایران آغاز کرده ۲ ویژگی دارد. اولاً رابطه با امام عصر (عج) را مانند خورشید پشت ابر دارد.
- ثانیاً مقدمه‌سازی ظهور امام عصر (عج) می‌کند. به‌صورتی الهام‌بخش و جهانی.
- این نشان می‌دهد که انقلاب چه کمکی به تحقق ظهور می‌کند.
- این مسیر در طول چهل و چند سال تغییر نکرده و حفظ شده.
- این مسیر با این وضعیتی که مردم ایران و نظام انقلابی‌شان دارد تغییر نخواهد کرد.
- این مسیر همانک و سازگار با حرکت کل تاریخ بشریت است.

نگاهی به ۱۱۰دعیه و زیارات مربوط به حضرت مهدی (عج) دعا و زیارت‌های مهدوی، انیس دل‌های منتظر در عصر غیبتند: پیوندی زنده با ولی‌ای که دیده نمی‌شود اما مخاطب دائمی دل‌هاست.

این ادعیه، هم تسلی فراقتد و هم مسئولیتِ انتظار

دعای سلامتی امام زمان(عج): دعای همیشگی

منتظر برای حفظ، نصرت و طول عمر ولی خدا.

دعای فرج: طلب گشایش و ظهور؛همراه با تلاش برای

آماده‌سازی شرایط حکومت عدل جهانی.

دعای عهد: تجدید بیعت روزانه بسا امام زمان(عج) و

پایداری بر این پیمان تا قیامت.

دعای ندبه: فریاد فراق و استغاثه؛

مرور تاریخ حجت‌های الهی تا آخرین امام.

زیارت آل یاسسین: جامع‌ترین زیارت‌نامه امام زمان(عج)اسلام، اقرار اعتقادی و تجدید وفاداری.

زیارت ناحیه مقدسه: سسوگنامه و مرثیه امام زمان(عج)بر مظلومیت عاشورا و سیدالشهدا.

دعای غریق: دعای نجات در عصر فتنه‌ها؛

درخواست ثبات قلب بر دین در زمان شیعه.

دعای «اللهم عَزِّفْنِی نفسک...»

نقشه معرفتی عصر غیبت:

شناخت خدا ← پیامبر ← امام

گم‌کردن امام = گم‌کردن دین.

صلوات ابوالحسن شَرابِ اصفهانی: صلوات ویژه

منسوب به‌خود امام زمان (عج)؛سفرارش‌شده به‌ویژه برای

روز جمعه.

دعای افتتاح: دعای شش‌های رمضان؛ترسیم دولت

کریمه مهدوی و آینده روشن عدالت جهانی

حجت الاسلام والمسلمین محمد محمدی ری‌شهری در خصوص پیش‌بینی امام

نسبت به آینده انقلاب اسلامی در کتاب **کیمیای محبت می‌نویسند**:

آقای علی‌محمد بشارتی، وزیر پیشین کشور نقل می‌کرد که در تابستان سال ۱۳۵۸ شمسی هنگامی که مسئول اطلاعات سپاه بودم گزارشی داشتیم که آقای کاظم شریعتمداری در مشهد گفته است «من بالاخره علیه امام اعلام جنگ می‌کنم.»من خدمت امام رسیدم و ضمن ارائه گزارش، خبر مذکور را هم گفتم. ایشان سرشان پایین بود و گوش می‌داد، این جمله را که گفتم سر بلند کرد و فرمود اینجا چه می‌گویند، پیروزی ما را خدا تضمین کرده است. ما موفق می‌شویم، در اینجا حکومت اسلامی تشکیل می‌دهیم و پرچم را به صاحب پرچم می‌سپاریم. پرسیدم خودتان؟ امام سکوت کردند و جواب ندادند.

منبع: فتی (نجفی)، محمد، ایت‌انجاز داستان‌های شگفت از زندگی امام خمینی(س)، جلد دوم، مشهد، ضریح آفتاب، به نقل از کیمیای محبت، یادنامه مرحوم شیخ رجبعلی خیاط (تکوگویان)، صص: ۶۷ و ۶۸.

در کتاب خون دلی که لعل شده، وهبری خوابی را که در دهه ۴۰ دیده‌بوده نقل می‌کند. خواب می‌بیند امام از دنیا می‌رود، او از درد فراغ امام می‌سوخته و در تشییعش گریه می‌کرده، برخی علما اما می‌گفتند و می‌خندیدند، پشت سر جنازه که می‌رفتند بسیاری رها می‌کنند و برمی‌گردند، از روی قله‌ای می‌رسند که آنجا سه چهار نفر باقی می‌مانند، آنجا امام از تابوت بر می‌خیزد، با انگشت اشاره به پیشانی او اشاره می‌کند و ۲ بار می‌گوید «تو یوسف می‌شوی»

یوسف رنج بسیار می‌کشد سن زیاد می‌کند، اما جبهه حق را با صبر و حکمتش به نقطه اوج قدرت می‌رساند و نقطه عطفی در تاریخ جبهه حق می‌شود.

امام ۲امه و نیم پیش از رحلت خود در پیامی می‌نویسد: «انقلاب ما محدود به ایران نیست، انقلاب مردم ایران نقطه شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام به پرچمداری حضرت حجت (ارواحن‌فدام) است.»

مرحوم آیت‌الله ناصری از قول مرحوم قوچانی و او از قول سیدعلی قاضی نقل می‌کند، (فیلم سخترانی هم پخش

شده) که سیدعلی قاضی گفت پرچم(یعنی قدرت) به‌دست جانشین امام خمینی به صاحب‌الزمان(عج) می‌رسد.

در کتاب «خاطر‌ها»ی مرحوم آقای ری‌شهری از قول آقای بشارتی آمده است که آقای شریعتمداری گفته بود

آخر در برابر خمینی اعلام جنگ می‌کنم، این را به امام گفتم، ایشان گفت اینجا چه می‌گویند این انقلاب پیروزی می‌شود

و پرچم به‌دست امام عصر(عج) می‌رسد. آقای بشارتی می‌گوید پرسیدم شما پرچم را می‌دهید، امام سکوت کرد. آقای

عالی نقلی از قول شهید عراقی می‌گوید که امام گفت انقلاب ۳ هدف دارد، پیروزی و نظام‌سازی و دادن پرچم به‌دست

امام عصر (عج). شهید عراقی پیگیری می‌شود که شما پرچم را می‌دهید؟ امام می‌گوید نه، بعد از من.

حجت‌الاسلام میراحمد رضا حاجتی نویسنده کتاب «عصر خمینی» می‌گوید امام جماعت مسجد سلماسی گفت اول

انقلاب در میدان شهدا دیدم علامه طباطبایی(ره) قدم‌زنان در حال رفتن به خانه امام بودند. خودم را به ایشان رساندم،

سؤال کردم این انقلاب را چطور می‌بینید، ایشان یک لحظه تأملی کردند و سر مبارک خود را بالا آوردند و فرمودند این

انقلاب متصل می‌شود به ظهور آقا امام زمان(عج).

در کتاب «الغیبه نعمانی» در روایتی‌ای باقر (ع) می‌فرماید: می‌بینم مردمی در شروق قیام کرده، حق را طلب

می‌کنند. قیام می‌کنند و آن را جز به صاحب شما تحویل نمی‌دهند. کشته‌های آنها شهید به شمار می‌روند.(کتاب

الغیبه، ص: ۱۴۵)

مرحوم آیت‌الله حسن‌زاده آملی می‌گوید با تحقق انقلاب اسلامی، ظهور صغری اتفاق افتاده، ظهور تدریجی است

باید پشر آمده شود و ما بین‌الطلوعین ظهوریم.

بعد از رحلت امام، سیدعلی خامنه‌ای در چندین سخنرانی توضیح می‌دهد که عصر دیگری آغاز شده. عصر روح‌الله، شاخص‌اش بروز و ظهور حق و شکستن ظلم است، همه عالم تحت‌تأثیر آنند. او در سخنرانی‌های اخیر خود به جوانان

می‌گوید شما به قله رسیدن ایران و شکست طاغوت‌ها را خواهید دید. نابودی اسرائیل را خواهید دید.

انتظار فرج فقط دعا نیست

انتظار، یک حالت منفعل و نشستنِ منتظرانه نیست. به آن

فرج و ظهور زمانی محقق می‌شود که حق و باطل

از هم جدا شوند و انسان‌ها رشد کنند، بزرگ شوند و بالغ شوند.

انتظار یعنی آماده شدن و آماده ساختن

یعنی حرکت، نه توقف

یعنی مسئولیت، نه فقط ذکر

انتظار یعنی چه؟

- تبیین به‌جای ابهام

- تربیت به‌جای ره‌سازی

- بیدار سازی به‌جای خواب‌زدگی

- ساختن انسان رشدیافته، نه جمع هیجانی

- انتظار یعنی جامعه‌ای که قابلیتِ عدالت

را پیدا کند.

انتظار واقعی چیست؟

انتظار الهی‌شدن انسان است و الهی‌ساختن جامعه

بشارت‌های انقلاب مهدوی

منصوری فرمانده سپاه ابتدای انقلاب: در یک جلسه‌ای امام، با وجود نگرانی‌های امنیتی و سیاسی ابتدای انقلاب، که از سوی ما مطرح شد با اطمینان می‌فرمودند: «گران نباشید، این انقلاب به‌دست امام زمان (عج) می‌رسد.»

گفت‌وگوی شهید عراقی با امام خمینی در آغاز نهضت در این جهت اهمیت دارد. امام در پاسخ به تصور رایج که هدف انقلاب صرفاً رفاه مردم است، فرمودند:

ما برای مأموریت دیگری آمده‌ایم و آن را در ۳مرحله برشمردند:

۱. سرنگونی حکومت پهلوی

۲. استقرار نظام جمهوری اسلامی

۳. سپردن پرچم حکومت اسلامی به صاحب اصلی آن

و بعدها تصریح کردند که تحقق مأموریت سوم به‌دست شخصی پس از ایشان خواهد بود.

بنا بر نقل آقای حاجتی مولف کتاب عصر خمینی از یکی از ائمه جماعات سلماس، علامه طباطبایی(ره) در اوایل انقلاب، در میدان شهدای قم در پاسخ به این سؤال که آینده انقلاب را چگونه می‌بینید، با تأملی کوتاه فرمودند:

«این انقلاب متصل می‌شود به ظهور آقا امام زمان(عج).»

آیت‌الله حسین مظاهری نقل می‌کنند، در جلسه‌ای خصوصی پس از رد و بدل شدن صحبت‌های مختلف، امام امت به اینجانب فرمودند:

من معتقدم که این انقلاب را از ابتدا تاکنون دست قدرت الهی، که فوق تمام ادبی است به اینجا آورده است و همان یدالله این انقلاب عظیم را حفظ می‌فرماید.

منبع: پایه‌های آفتاب ج ۴، ص: ۱۶۲.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد محمدی ری‌شهری در خصوص پیش‌بینی امام نسبت به آینده انقلاب اسلامی در کتاب **کیمیای محبت می‌نویسند**:

آقای علی‌محمد بشارتی، وزیر پیشین کشور نقل می‌کرد که در تابستان سال ۱۳۵۸ شمسی هنگامی که مسئول اطلاعات سپاه بودم گزارشی داشتیم که آقای کاظم شریعتمداری در مشهد گفته است «من بالاخره علیه امام اعلام جنگ می‌کنم.»من خدمت امام رسیدم و ضمن ارائه گزارش، خبر مذکور را هم گفتم. ایشان سرشان پایین بود و گوش می‌داد، این جمله را که گفتم سر بلند کرد و فرمود اینجا چه می‌گویند، پیروزی ما را خدا تضمین کرده است. ما موفق می‌شویم، در اینجا حکومت اسلامی تشکیل می‌دهیم و پرچم را به صاحب پرچم می‌سپاریم. پرسیدم خودتان؟ امام سکوت کردند و جواب ندادند.

منبع: فتی (نجفی)، محمد، ایت‌انجاز داستان‌های شگفت از زندگی امام خمینی(س)، جلد دوم، مشهد، ضریح آفتاب، به نقل از کیمیای محبت، یادنامه مرحوم شیخ رجبعلی خیاط (تکوگویان)، صص: ۶۷ و ۶۸.

در کتاب خون دلی که لعل شده، وهبری خوابی را که در دهه ۴۰ دیده‌بوده نقل می‌کند. خواب می‌بیند امام از دنیا می‌رود، او از درد فراغ امام می‌سوخته و در تشییعش گریه می‌کرده، برخی علما اما می‌گفتند و می‌خندیدند، پشت سر جنازه که می‌رفتند بسیاری رها می‌کنند و برمی‌گردند، از روی قله‌ای می‌رسند که آنجا سه چهار نفر باقی می‌مانند، آنجا امام از تابوت بر می‌خیزد، با انگشت اشاره به پیشانی او اشاره می‌کند و ۲ بار می‌گوید «تو یوسف می‌شوی»

یوسف رنج بسیار می‌کشد سن زیاد می‌کند، اما جبهه حق را با صبر و حکمتش به نقطه اوج قدرت می‌رساند و نقطه عطفی در تاریخ جبهه حق می‌شود.

امام ۲امه و نیم پیش از رحلت خود در پیامی می‌نویسد: «انقلاب ما محدود به ایران نیست، انقلاب مردم ایران نقطه شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام به پرچمداری حضرت حجت (ارواحن‌فدام) است.»

مرحوم آیت‌الله ناصری از قول مرحوم قوچانی و او از قول سیدعلی قاضی نقل می‌کند، (فیلم سخترانی هم پخش

شده) که سیدعلی قاضی گفت پرچم(یعنی قدرت) به‌دست جانشین امام خمینی به صاحب‌الزمان(عج) می‌رسد.

در کتاب «خاطر‌ها»ی مرحوم آقای ری‌شهری از قول آقای بشارتی آمده است که آقای شریعتمداری گفته بود

آخر در برابر خمینی اعلام جنگ می‌کنم، این را به امام گفتم، ایشان گفت اینجا چه می‌گویند این انقلاب پیروزی می‌شود

و پرچم به‌دست امام عصر(عج) می‌رسد. آقای بشارتی می‌گوید پرسیدم شما پرچم را می‌دهید، امام سکوت کرد. آقای

عالی نقلی از قول شهید عراقی می‌گوید که امام گفت انقلاب ۳ هدف دارد، پیروزی و نظام‌سازی و دادن پرچم به‌دست

امام عصر (عج). شهید عراقی پیگیری می‌شود که شما پرچم را می‌دهید؟ امام می‌گوید نه، بعد از من.

حجت‌الاسلام میراحمد رضا حاجتی نویسنده کتاب «عصر خمینی» می‌گوید امام جماعت مسجد سلماسی گفت اول

انقلاب در میدان شهدا دیدم علامه طباطبایی(ره) قدم‌زنان در حال رفتن به خانه امام بودند. خودم را به ایشان رساندم،

سؤال کردم این انقلاب را چطور می‌بینید، ایشان یک لحظه تأملی کردند و سر مبارک خود را بالا آوردند و فرمودند این

انقلاب متصل می‌شود به ظهور آقا امام زمان(عج).

در کتاب «الغیبه نعمانی» در روایتی‌ای باقر (ع) می‌فرماید: می‌بینم مردمی در شروق قیام کرده، حق را طلب

می‌کنند. قیام می‌کنند و آن را جز به صاحب شما تحویل نمی‌دهند. کشته‌های آنها شهید به شمار می‌روند.(کتاب

الغیبه، ص: ۱۴۵)

مرحوم آیت‌الله حسن‌زاده آملی می‌گوید با تحقق انقلاب اسلامی، ظهور صغری اتفاق افتاده، ظهور تدریجی است

باید پشر آمده شود و ما بین‌الطلوعین ظهوریم.

بعد از رحلت امام، سیدعلی خامنه‌ای در چندین سخنرانی توضیح می‌دهد که عصر دیگری آغاز شده. عصر روح‌الله، شاخص‌اش بروز و ظهور حق و شکستن ظلم است، همه عالم تحت‌تأثیر آنند. او در سخنرانی‌های اخیر خود به جوانان

می‌گوید شما به قله رسیدن ایران و شکست طاغوت‌ها را خواهید دید. نابودی اسرائیل را خواهید دید.

همشهری

روز هفتم

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره بین‌المللی فیلم فجر

فیلم
زندگی یک خانواده

گوش نامحرم نباشد
جای پیغام سروش

سروش صحت موفق شده به عنوان یک چهره چند وجهی
نام خود را در فرهنگ روزگار ما ثبت کند

غذای نیمروز به موقع آماده نشد

نیاز به تدوین مجدد
علت حضور نیافتن
فیلم مجیدی در جشنواره

زندگی یک خانواده

حاشیه نشین

گفت و گو با محمد عزیزاده فرد
کارگردان فیلم «حاشیه»

بازیگر چهره به درد

فیلم من نمی خورد

گفت و گو با مهدی برزگی
کارگردان فیلم «حال خوب زن»

شب جنجالی

زنده شور

کاظم دانشی در شب نمایش فیلمش با صحبت های
سریعش از فیلم خود و جشنواره امسال دفاع کرد

«قایق سواری در تهران» دیشب به ملت نرسید تغییر سانس های جشنواره تمامی ندارد

روز نمایش فیلم سینمایی «قایق سواری در تهران» تغییر کرد. زمان نمایش فیلم سینمایی «قایق سواری در تهران» ساخته رسول صدرعاملی به دلیل لزوم ارسال نسخه اصلاح شده در زمینه نور و رنگ به سالن اهالی رسانه و منتقدان در پردیس ملت از روز پنجشنبه ۱۶ بهمن ماه به شنبه هجدهم بهمن ماه ساعت ۱۶:۳۰ موکول شد. بر این اساس پنجشنبه ۱۶ بهمن ماه در سانس سوم ساعت ۱۹، فیلم «حال خوب زن» ساخته مهدی برزکی به نمایش درآمد. این اتفاق در حالی رخ داد که فیلم «قایق سواری در تهران» در روزهای گذشته بارها در سینماهای مردمی جشنواره به نمایش درآمده است.

جشنواره فجر میراث ملی است

نیکنام حسین پور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به ویژگی های دوره چهل و چهارم جشنواره فیلم فجر، این رویداد را یک میراث ملی دانست. وی درباره اهمیت جشنواره فیلم فجر توضیح داد: جشنواره فیلم فجر یک میراث ملی است که بالاخره نسل به نسل منتقل شده و الان دوره چهل و چهارم آن را سپری می کنیم. به نظر من آمار می گزینیم، یک پوست اندازی در نسل جدیدی از کارگردانان و همچنین تهیه کنندگانی است که در دوره چهل و چهارم حضور دارند. فیلم هایی با موضوعات بسیار متفاوت داریم که در حقیقت ذائقه های مختلف مخاطبان را در نظر گرفته اند؛ حوزه اجتماعی، حوزه جنگ ۱۲ روزه، حوزه دفاع مقدس و موضوعات مختلفی که وجود دارد. حسین پور افزود: به نظر من یکی از ویژگی های بارز جشنواره همین نسل جدیدی هستند که وارد دنیای فیلم سازی شده و در عین حال ژانرهای مختلفی است که برای مخاطب در نظر گرفته شده است.

«مارون» انتظارات را برآورده نکرد

فیلم «مارون» مورد توجه منتقدان و خبرنگاران حاضر در پردیس ملت قرار نگرفت. یادداشت های نوشته شده درباره این فیلم که توسط امیراحمد انصاری جلوی دوربین رفته، منفی بودند. مثلاً سایت سینما پرس درباره فیلم نوشت: متأسفانه از دست رفتن ریتم روایت و افت محسوس کیفیت اثر در ثلث پایانی آن موجب شده تا «مارون» در انتها دچار افت «سنبیل سازی» شود.

ایرنا نیز در مطلبی این فیلم را چنین نواخت: «مشکل اصلی فیلم، ساختار روایی آشفته و قصه گویی ضعیف آن است.»

«غذای نیمروز» به موقع آماده نشد

نیاز به تدوین مجدد، علت حضور نیافتن فیلم مجید مجیدی در جشنواره

و آنچه به صورت مکتوب و رسمی قبل از اعلام فهرست آثار به دبیرخانه ارسال شد، این بود که مراحل فنی فیلم به طول خواهد انجامید و احتمالاً نسخه نهایی به جشنواره نمی رسد. وی در مورد برخی گمانه زنی ها پیرامون دلیل انصراف، تأکید کرد: آنچه اعلام شد، پیش از هر حاشیه ای بوده و دغدغه ایشان معطوف به وقایع اخیر نبود، بالاخره آقای مجیدی فیلم سازی است که از دل همین سینما برخاسته، برای مردم فیلم ساخته و فیلم ساز بزرگ جهانی است و قطعاً آن قدر پخته و دلسوز هستند که اگر شرایط حضور مهیا بود، در جشنواره شرکت می کردند و براساس آنچه خود ایشان و دوستانشان اعلام کرده اند، مشکلات فنی فیلم باعث شد ز مانبندی آماده سازی به گونه ای باشد که امکان حضور در جشنواره فراهم نشود. امیدوارم هر چه زودتر این مسائل رفع شود و شاهد یک اثر درخشان از آقای مجیدی باشیم.

وقتی فرصت فیلم های بخش مسابقه جشنواره امسال منتشر شد جای خالی یک فیلم به شدت مشهود به نظر می رسید: «غذای نیمروز» ساخته مجید مجیدی؛ سینماگری که رکورددار دریافت سیمرغ بلورین از جشنواره است و غیبت فیلم تازه اش در فیلم فجر سؤال برانگیز بود. همان موقع گفته شد با توجه به احتمال موفقیت فیلم در جشنواره های معتبر جهانی، تصمیم گرفته شده «غذای نیمروز» جای فیلم فجر به فستیوال کن برود. رئیس سازمان سینمایی اما در گفت و گویی همه این شایعات را رد کرد و به صبا گفت: فیلم مجیدی نیاز به تدوین مجدد داشت و به همین خاطر به فجر نرسید. رئیس سازمان سینمایی در باره علت عدم حضور فیلم جدید «آقای مجید مجیدی» در جشنواره تأکید کرد: آقای مجیدی فیلمشان را ثبت نام کردند و اثر بسیار خوبی بود، اما نیاز داشتند از نظر فنی دوباره فیلم را تدوین کنند

نام فیلم، «موقعیت حمید» بود و کارگردان بهرام توکلی

حمله به «موقعیت مهدی»

انتقاد تند تهیه کننده فیلم «رقص باد» از هادی حجازی فر یکی از نکات حاشیه ای و جنجالی دیروز بود

ابوالفضل صفری، تهیه کننده «رقص باد» در میانه های نشست خبری فیلمش در پاسخ به سؤال یک خبرنگار نکات تازه ای درباره فیلم «موقعیت مهدی» و هادی حجازی فر گفت. ابوالفضل صفری در پاسخ به این پرسش که با توجه به حضور او در اوایل تولید «موقعیت مهدی» به عنوان تهیه کننده چرا نام او از تیتراژ حذف شده توضیح داد: «این موضوع را یکبار برای ثبت در تاریخ می گویم؛ ماجرا این است که اسم فیلم اصلاً موقعیت مهدی نبود بلکه بنا به اصل اتفاق، «موقعیت حمید» بود و قرار بود بهرام توکلی کارگردانی کند و سجاد ابوالحسنی هم نویسنده بود.»

وی در ادامه مدعی شد: «ما یک اشتباهی در مسیر کار کردیم. آقای حجازی فر بازیگر بود ولی کم کم بیشتر از این در پروژه نقش می خواست. مثلاً در متن هم دست برد و بعد کارگردان شد. عمارت فیلمبرداری گذشت و آقای حجازی فر حتی بیشتر از کارگردانی می خواست. در آن زمان پس از یک تعطیلی در تابستان، ایشان که نقش شهید باکری را داشت، ریش خود را زد و گفت بازی نمی کند. بعد از آن من تصادفی داشتم که مدتی در بیمارستان بودم و کار دنبال شد و آقای والی نژاد مجوز فیلم را به عنوان تهیه کننده اول به نام خود گرفت در صورتی که شرایط اصلاً اینطور نبود و فکر می کنم شیطان آقای والی نژاد را گول زد چون صحبت ها و خاطراتی از طرف ایشان مطرح شده که در پروسه تولید فیلم واقعیت نداشت.»

فیلم‌هایی که امروزی بینیم

پلی به سوی موفقیت پل (محمد عسگری)

ناهید پیشور

فیلمساز محبوب فجر در این سال‌ها که با «اتاق گلی» سیمرغ بلورین بهترین فیلم اول را از جشنواره چهل و یکم برد و با «آسمان غرب» ۲ سیمرغ بهترین فیلم ملی و بهترین کارگردانی بخش آسیا را از فجر چهل و دوم گرفت، با «پل» سومین ساخته‌اش به جشنواره امسال آمده است. هر سه فیلم محمد عسگری در ژانر جنگی ساخته شده و از این منظر او میان فیلمسازان برآمده در سال‌های ۱۴۰۰ به بعد موقعیت منحصر به فردی دارد. ۲ فیلم قبلی عسگری با وجود تأیید در محافل رسمی، مشکلات جدی در فیلمنامه و اجرا داشتند و باید دید «پل» چگونه از کار درآمده است. فیلمی که رویدادهای عملیات خیبر را بازخوانی می‌کند و با حضور بازیگرانی چون سروش صحت، سعید آقاخانی و سارا حاتمی ساخته شده و روح‌الله زمانی در آن نقش محوری دارد. «پل» چند ماه پیش در جشنواره جهانی فجر به نمایش درآمد و حالا در جشنواره ملی فجر حاضر شده است.

کافه‌ای متروک در جاده‌ای قدیمی کافه سلطان (مصطفی رزاق کریمی)

بررسی سبزه جنگ ۱۲ روزه در میان مردمان عادی سوژه فیلم تازه مصطفی رزاق کریمی است. کارگردانی که بیشتر در حوزه سینمای مستند فعال بوده و با پرتله‌هایش درباره همسر بنیانگذار انقلاب («بانو قدس») و یادگار امام («احمد») شناخته می‌شود، رزاق کریمی نزدیک به ۲ دهه پیش با فیلم «حس پنهان» در جشنواره فیلم فجر حاضر بود و پس از سال‌ها دوری از سینمای داستانی، «کافه سلطان» را ساخته است. سازنده مستندهایی چون «یادگار» و «خاطراتی برای تمام فصول» ظاهراً در «کافه سلطان» هم نگاه مستندگونه خود را حفظ کرده است. فیلم تمرکزش را نه بر روایت جنگ که تأثیراتش بر مردم غیرنظامی قرار داده است. «کافه سلطان» در دل کویر و حوالی یک کافه متروکه می‌گذرد. کافه‌دار زنی است که با سماجت کافه را به عنوان میراثی خانوادگی حفظ کرده است. در روزهای جنگ با ناامن شدن جاده اصلی، جاده قدیم که کافه در حوالی‌اش است رونق می‌گیرد و این موضوع به اتفاق‌هایی می‌انجامد. حضور محمد رضا شریفی‌نیا و آریتا حاجیان در نقش‌های اصلی از نکات جالب توجه فیلم رزاق کریمی است.

زیر پوست شهر حاشیه (محمد علیزاده فرد)

چه دوست داشته باشیم و چه نه، درام اجتماعی در سینمای ایران با روایت زیست دشوار مردمان طبقه فرودست گره خورده است؛ سینمایی که در جشنواره امسال هم نمایندگانی دارد که یکی از آنها فیلم «حاشیه» است. اولین ساخته بلند محمد علیزاده فرد که ۲ سال پیش برای فیلم کوتاه «شریف» سیمرغ بلورین بهترین فیلم فجر دریافت کرد. «حاشیه» داستان خانوادگی را روایت می‌کند که به دلیل مشکلات اقتصادی ناچار به سکونت در حاشیه می‌شوند. هادی کاظمی، مهران احمدی و سجاد بابایی از جمله بازیگران این فیلم هستند.

کوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

سروش صحت موفق شده به عنوان یک چهره چندوجهی نام خود را در فرهنگ روزگار تثبیت کند

علیرضا محمودی

در خیابان انقلاب در تقاطع ۱۶ آذر روی یک تابلوی شهری عکسی از سروش صحت دیده می‌شود. این عکس ربطی به سینما، تلویزیون و شبکه نمایش خانگی ندارد. تابلو توضیح می‌دهد که یک کتاب صوتی با صدای صحت به بازار آمده. اینکه صدا و صورت سروش صحت به عنوان نشان و نمادی برای کتاب و کتابخوانی به کار رود نشان می‌دهد که تلاش‌های او برای جدا کردن خود از نسلی که به عنوان بازیگر و بعد کارگردان وارد تلویزیون شدند و سپس راه خود را به سینما باز کردند، موفقیت آمیز بوده. در هیچ کدام از کتاب‌فرشی‌های انقلاب خبری از عکس سعید آقاخانی، مهران مدیری و رضا عطاران نیست.

صحنه‌های مربوط به این شخصیت بیشتر دقت کنیم. محصول برای همیشه قابل تقدیر است.

صحت به عنوان بازیگر، کارگردان و مجری در تلویزیون ۳ دهه اخیر یک چهره مؤثر و قابل‌انکاب برای مدیران و قابل توجه برای مخاطبان بوده و هرگز از اعتماد کردن به ایده‌های او ناراضی نبوده‌اند. حتی وقتی اجرای یک برنامه فرهنگی را به او سپردند تا با نویسندگان درباره کتاب و کتابخوانی حرف بزنند. گرچه برخی از انتخاب‌هایش برای بازیگری قابل دفاع نیستند ولی در مجموع او یک چهره کاملاً موفق تلویزیونی است که برنامه کتاب‌باز سطح ذوق و عمق دانش او را بیشتر نمایان کرد و طرفداران سروش صحت بازیگر و کارگردان سریال‌های سرگرم‌کننده خوش ساخت را بیشتر کرد. حضور سروش صحت در سینما برای سرمایه‌گذاران این پیش‌فرض را دارد که اگر طرفداران تلویزیونی صحت برای تماشای فیلم او در مقابل گیشه‌ها دست به جیب نشوند، موفقیت نسبی فیلم تضمین شده. ۲ فیلم اول کارنامه سینمایی سروش صحت برای تهیه‌کنندگان موفقیت رقم زد تا او را به کارگردان برطرفداری در دفاتر سینمایی تبدیل کند.

همه دوست دارند که اگر سروش صحت فیلمنامه‌ای داشته باشد با او همکاری کنند چرا که او به چهره محبوب طبقه متوسط ایرانی تبدیل شده و تداوم تماشای فیلم‌ها و سریال‌هایش به بخشی از الگوهای رفتاری طبقه متوسط شهرنشین در کلانشهرها تبدیل شده. موفقیت کم‌نظیر که حفظ کردن آن شاید برای خواهرزاده برادران شهدادی - نویسنده، مورخ و نقاش - بزرگ‌ترین چالش ادامه کارنامه‌اش باشد.

استخر سروش صحت برای شیرجه همگان مهیاست.

ناشر کتاب صوتی یک سال پیش برای نمایش موفقیت نخستین کتاب صحت که مجموعه نوشته‌های او در تاکسی‌های تهران بود، فیلم پربازدیدي از صف طولانی طرفداران صحت منتشر کرده بود که در انتظار ملاقات با او در پیچ و تاب یک کوچه فرعی تا خیابان اصلی پیش رفته بودند. در میان انواع کامنت‌های زیر فیلم و ایرال شده بحث داغی درباره این موضوع در گرفته بود که حضور سلبریتی‌ها در بازار کتاب را چگونه باید توضیح داد؟ برخی صحت را اهل کتاب و کتابخوانی و برخاسته از اهل قلم و نوشتن می‌دانستند که در فیلم و سریال‌سازی هم دست دارد و خدا را شکر موفق است و آثارش خواص دوست و عوام پسند است.

برخی دیگر برعکس پرسیده بودند که چه اشکالی دارد که کارگردان ساختمان پزشکان، لیسانسه‌ها و پژمان نویسنده کتاب و اهل ادبیات باشد؟ دوره این تقسیم‌بندی‌ها گذشته و نتیجه و محصول مهم است. برآیند نظرات این بود که سروش صحت به عنوان یک چهره چندوجهی بازیگر، نویسنده، مجری و کارگردان توسط مخاطبان آن پست پذیرفته شده. پدیده بودن

کارگردان ساختمان پزشکان به عنوان یکی از بهترین مجموعه‌های کمدی تلویزیونی نیم قرن اخیر در مسیر نه چندان آسانی است که سروش صحت طی ۳ دهه اخیر طی کرده. او راه ساده تحریک کردن مردم را به هر طریقی کنار گذاشته و سعی کرده توجه مردم را به سمت خود با روش سخت، انجام هر کاری با طعم و لحن مخصوص به خود انجام دهد. او در سریال لیسانسه‌ها با کمک همکار نویسنده‌اش - ایمان صفایی - از پس کاری بسیار سخت برآمده بودند. کافی است فقط به خلق شخصیت حبیب با بازی هوتن شکیبا توجه کنیم و به اهمیت شوخی نویسی و اجرای

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره بین‌المللی فیلم فجر

44nd
FAJR INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
جمعه ۱۷ بهمن ۱۴۰۳ - شماره ۷

از سالن تاسطر

نسبتی ناتمام

اقتباس ادبی
در جشنواره فیلم فجر

احسان طهماسبی

«کوچ» تنها اقتباس ادبی حاضر در جشنواره امسال

در ۴ دهه گذشته، ادبیات داستانی ایران مسیر مستقل خود را طی کرده و در بسیاری از دوره‌ها، جلوتر از سینما به مسائل اجتماعی و زیستی پرداخته است. با این حال، سینمای ایران کمتر توانسته این ظرفیت را به زبان سینما ترجمه کند. بسیاری از اقتباس‌ها یا در سطح وفاداری صوری به متن باقی مانده‌اند، یا در فرایند تولید چنان تعدیل شده‌اند که نه استقلال سینمایی دارند و نه ریشه ادبی‌شان حفظ شده است. جشنواره فیلم فجر نیز در بسیاری از ادوار گذشته، هم‌سو با جریان بدنه سینمای ایران، اقتباس ادبی را نه به عنوان یک جریان، بلکه اغلب به صورت رخدادی مقطعی و منفرد در خود داشته؛ حضوری نامنظم که بیشتر حاصل تصمیم‌های فردی فیلمسازان بوده تا نتیجه سیاستگذاری جشنواره. بسیاری از فیلم‌ها با نام ادبیات وارد فجر شده‌اند اما در اجرا، از زبان سینما گریزانند و به گزارش تصویری متن بسنده کرده‌اند. از دیگر سو، نگاه محتاط و محافظه کارانه فجر به ادبیات، دامنه اقتباس را محدودتر کرده و بخش مهمی از ادبیات معاصر ایران، به‌دلیل حساسیت‌های اجتماعی و سیاسی، هرگز امکان تبدیل شدن به فیلم در فضای فجر را نیافته است و در نهایت آنچه به جشنواره راه پیدا کرده، اغلب نسخه‌های خنثی‌شده‌ای بوده‌اند که پیش از رسیدن به سالن، از سطر فاصله گرفته‌اند. معدود موارد موفق نیز، بیش از آنکه محصول حمایت جشنواره باشند، نتیجه شناخت و سماجت فیلمسازانی‌اند که ادبیات را می‌شناسند و می‌دانند سینما قرار نیست متن را تکرار کند، بلکه باید آن را بازسازی کند. داوری جشنواره فجر نیز عموماً با اقتباس‌های ادبی رابطه‌ای محتاط، ناپایدار و فاقد اولویت داشته است. در غالب این قضاوت‌ها، هیأت داوران فجر اقتباس را نه به‌عنوان یک دستاورد مستقل بلکه به‌مثابه یکی از عناصر فرعی فیلم دیده‌اند. اقتباس‌های قابل اعتنا، اغلب بدون نشانه‌ای روشن در نتایج داوری عبور کرده‌اند و نه تشویق شده‌اند و نه به معیار تبدیل شده‌اند. از سوی دیگر، فقدان جایزه یا شاخص مشخص برای اقتباس نیز باعث شده داوری‌ها پراکنده و سلیقه‌ای به‌نظر برسند و در نبود معیار روشن، تصمیم‌ها بیشتر تابع ترکیب هیأت داوران هر دوره بوده‌اند تا یک سیاست ثابت.

زندگی یک خانواده

حاشیه‌نشین

گفت‌وگو با محمد علیزاده فرد، کارگردان فیلم «حاشیه»

بابک خواجه‌پاشا، کارگردان فیلم سینمایی «سرزمین فرشته‌ها» که در چهل‌وچهارمین جشنواره ملی فیلم فجر حضور دارد، درباره این اثر و حضور آن در جشنواره گفت: خیلی خوشحالم که بالاخره توانستم این فیلم را بعد از ۲ سال در کنار منوچهر محمدی تولید کنیم و به جشنواره فجر برسانیم.

وی درباره اهمیت حضور در جشنواره فیلم فجر توضیح داد: جشنواره فجر بالاخره خاستگاه سینمایی ایران است و منجر به برد شدن برخی از موارد سینمایی کشور شده و ما توانستیم با آن فرهنگ خود را صادر کنیم. من هم خیلی خوشحال هستم که در این جشنواره حضور دارم. خواجه‌پاشا در ادامه در مورد دلایل ساخت فیلم و انتخاب موضوع آن گفت: فکر می‌کنم طی ۳-۲ سال گذشته دغدغه کودکان در

فهیمة بناه‌آذر

محمد علیزاده فرد هم مثل دیگر فیلمسازان فیلم‌اولی بیشترین تجربه را در ساخت فیلم‌های کوتاه دارد، اما او چند تله‌فیلم نیز ساخته و امسال با «حاشیه» به جشنواره آمده است. فیلمی اجتماعی با فضای روز که در آن هادی کاظمی، مهران احمدی و سجاد بابایی بازی می‌کنند. این فیلم قصه خانواده‌ای را به تصویر می‌کشد که به خاطر مسائل اقتصادی در حاشیه شهر زندگی جدیدی را تجربه می‌کنند. «حاشیه» درامی معمایی است که در آن فیلمساز ز پر پوست شهر می‌رود تا پی جوی سرنوشت کاراکترهای برگزیده اش

امسال با فیلم بلند «حاشیه» در جشنواره حضور دارید. بعد از «تروا» و ساخت فیلم‌های کوتاه ایده ساخت «حاشیه» از کجا آمد؟ این ایده برای چند سال پیش است. این ایده براساس تجربه‌های زندگی خودم شکل گرفت، به اضافه فضای اقتصادی‌ای که در جامعه هر روز دارد سخت‌تر می‌شود و به جای اینکه از حاشیه‌نشین‌ها کم شود، به آنها افزوده می‌شود. بعد از نگارش ایده و طرح، چند بار اقدام به ساخت «حاشیه» کردیم که بنا به دلایلی به نتیجه نرسید. سال گذشته طبق توافقی که با حوزه هنری داشتم به همراه بنیامین هفت‌لنگ، نگارش فیلمنامه را شروع کردیم و چند ماهی در گیر آن بودیم تا به نسخه اول رسیدیم. البته تا زمانی که به پیش تولید و تولید برسیم نیز بارها فیلمنامه را بازنویسی کردیم.

به نظر می‌رسد با توجه به عنوان فیلم و مضمون اجتماعی‌ای که «حاشیه» دارد، این فیلم قصه‌اش در حاشیه شهر اتفاق می‌افتد. فیلم شما درباره مسائل اجتماعی حاشیه‌نشین‌هاست؟

فیلم درباره خانواده‌ای است که به‌دنبال یک اتفاق مالی ضربه می‌خورند و مجبور می‌شوند در حاشیه شهر زندگی کنند و با مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند که به شکل سینمایی و دراماتیک به آن پرداخته‌ایم. شما پیش‌تر با یوسف منصوری در ساخت «تروا» همکاری داشتید. این همکاری چطور شکل گرفت؟ فکر می‌کنید «حاشیه» جزو فیلم‌هایی هست که بتواند مخاطب را درگیر قصه‌اش کند؟

سال ۹۹ در «تروا» کار کرده بودیم و در «حاشیه» نیز این اتفاق تکرار شد. از آن زمانی که ایده و طرح را به فیلمنامه تبدیل کردیم، تهیه‌کننده هم کنار ما حضور داشت و مراحل را با هم پیش بردیم. تلاش بر این بود که از نظر تعلیق و جذابیت‌های حسّی تماشاگر را درگیر کنیم و این تلاش در متن و تولید هم نمود داشته. با این حال مشتاقم که رویارویی تماشاگر را با اثر ببینیم و اینکه تا چه حد موفق بوده‌ایم.

امسال رقابت فیلمسازان فیلم‌اولی بیشتر از سال‌های گذشته است. این حضور و رقابت را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟ آیا جشنواره فرصتی برای دیده شدن فیلمسازان است؟

تجربه حضور بررنگ فیلم‌اولی‌ها در سال‌های قبل هم بوده و امسال نیز این حضور قابل توجه است.

باشد. فیلمی که برخی رسانه‌ها داستانش را این گونه روایت کرده‌اند: «محسن طلبیه جوانی است که به دلیل حادثه‌ای مجبور به پرداخت دیه و خسارت می‌شود و همین مسئله باعث می‌شود که او و خانواده‌اش مجبور شوند به حاشیه تهران بروند و آنجا خانه بگیرند. در محله جدید دختر کوچک محسن ناپدید می‌شود و او به همراه یکی از اهالی حاشیه به نام مهدی که او هم فرزندش گم شده است به دنبال یچه‌ها پشان می‌گردند...»

حضور هادی مقدم دوست به عنوان بازگردان و کمال تبریزی در مقام مشاور کارگردان از دیگر نکات قابل ذکر این فیلم است.

قطعاً این حضور فضای جذابی دارد. امیدوارم فیلم‌ها همگی در سطح خیلی خوبی باشند، چراکه جشنواره فجر با حضور فیلم‌های قوی باعث‌قوت سینمای ایران می‌شود. امیدوارم رقابتی که صورت می‌گیرد جذاب و سالم باشد.

از انتخاب باز یگران بگویید. ۲ باز یگر شما در کارنامه بازیگری‌شان فیلم‌های طنز هم دارند. انتخاب این دو باز یگر (هادی کاظمی و مهران احمدی) برای حضور در یک فیلم جدی ریسک نبود؟

هادی کاظمی، مهران احمدی و سجاد بابایی ۲ باز یگر مردم ما هستند که نقش‌های متفاوتی در «حاشیه» از آنها خواهیم دید. به‌نظم انتخاب بازیگرانی که در کارنامه‌شان طنز هم وجود دارد ریسک نبود. کسانی که سال‌ها در فضای کمدی کار کرده‌اند با توجه به اینکه بازی در این فضا سخت و دشوار است، توانسته‌اند از عهده آن به‌خوبی بر بیایند. این بازیگران به تکرار نیفتاده‌اند. هادی کاظمی از جمله بازیگرانی است که کارهای طنز زیادی دارد، اما ورودش به نقش‌های جدی همیشه با موفقیت همراه بوده، چراکه خودش به‌شدت باز یگر توانمندی است. باز یگران زن ما نیز از جمله خانم کائلی و رفیعی و حتی بازیگران کودک

بیشترین انرژی را صرف بازی‌های خود کرده‌اند و بازیگران به‌اصطلاح اذیت‌کنی نبودند. آنها خودشان بیشترین دغدغه را داشتند که این موضوع برایم بسیار بال‌زش است.

ساخت فیلم‌های کوتاه و البته اگر اشتباه نکنیم یک تله‌فیلم (تروا) چقدر مسیر را برای «حاشیه» باز کرد و چقدر به ساخت نخستین فیلم بلندتان کمک کرد؟

من در این سال‌هایی که فیلم کوتاه می‌ساختم با عوامل پشت صحنه بیشترین تعامل را داشتم و این افراد برای تولید فیلم اول نیز بسیار کمک‌کننده بودند. خوشبختانه گروه کاملاً همراهی داشتیم. تجربه‌های فیلمسازی نیز در تولید فیلم اول بسیار کمک کرد و از تمام تجربه‌ها در «حاشیه» استفاده کردم.

«حاشیه» فیلم کم‌هزینه‌ای بوده یا پرهزینه؟ چه مشکلاتی به‌عنوان کارگردان فیلم‌اولی در مسیر راهتان قرار داشت؟

در میان آثار سینمایی‌ای که در سازمان اوج و یا حوزه هنری ساخته می‌شود «حاشیه» جزو فیلم‌های کم‌هزینه است. با توجه به فضای روز و سوز اجتماعی‌ای که داشتیم فیلم هزینه‌هز عجیب و غریبی نداشت و بودجه‌اش در حد و اندازه معمول آثار سینمایی بود.

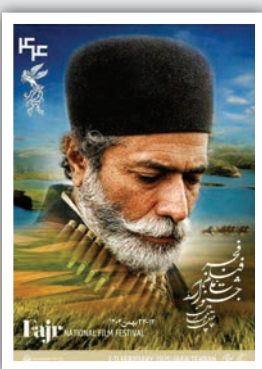
دیگته وزاویه

فرار از یک نیاز

پوستر جشنواره

حافظ روحانی

از حدود ۱۰ سال پیش که جشنواره جهانی فیلم کن تصویری نمادین از یکی از فیلم‌های موفق را که در دوره‌های پیشین جشنواره به نمایش در آمده و به شهرت و اعتبار بین‌المللی رسیده بودند به‌عنوان تصویر اصلی روی پوستر انتخاب و چاپ کرد، این الگو محبوبیت جهانی یافت. شاید از همین‌رو باشد که جشنواره «ملی» فیلم فجر هم تصمیم گرفت که به‌فاصله چند سال از همین الگو برای پوسترش استفاده کند. الگویی که برخلاف شکل قدیمی‌تر پوستر جشنواره «ملی» فیلم فجر که بیشتر بر تصویر نماد جشنواره، سیمرخ بلورین بر اساس طرحی از ابراهیم حقیقی، تأکید می‌کرد حالا بر الگوی محبوب این روزهای جشنواره‌های بین‌المللی رقابتی موسوم به الف استوار شده است.

جدداً پیروی از این گرایش جدید، برگزاکر کنندگان جشنواره کوشیدند تا این رویکرد را با استفاده از هوش مصنوعی در طراحی پوستر همراه کنند تا یکی دیگر از گرایش‌های جدید و محبوب در طراحی پوستر را به نیز به کار بگیرند. همین موضوع در زمان استفاده از هوش مصنوعی روی تصویر رقیبه‌چهره‌آزاد در فیلم «مادر» ساخته علی حامنی در دوره پیشین جشنواره به اعتراضات عمومی و در نهایت تغییر پوستر هم منجر شد؛ اتفاقی که امسال با تصویر علی نصیریان در فیلم «شیر سنگی» ساخته سال ۱۳۴۵ مسعود جعفری جوزانی هم تکرار شد. هر چند دستکاری تصویر امسال با هوش مصنوعی با آن میزان از مخالفت همراه نشد و به اعتراض کوچکی از علی نصیریان محدود ماند. شاید این دو «نواوری»، پیروی از دو گرایش جدید در طراحی پوستر جشنواره «ملی» فیلم فجر، تنها تلاش‌ها برای به‌روز کردن جشنواره «ملی» فیلم فجر است. درحالی‌که برگزاکر کنندگان جشنواره تا امروز به اشکال مختلف در برابر هر نوع به‌روز کردن و نواوری در جشنواره مقاومت کرده‌اند، این تلاش یکی از معدود نشانه‌هایی است که نشان می‌دهد، جشنواره همچون هر پدیده دیگری نیازمند نواوری و تغییر رویکرد است تا با روح زمانه‌اش همراه و هم‌سو شود. تردید دارم که صرفاً با چنین تغییر کوچکی بتوان یک نیاز لاجرم را که سال‌هاست به تعویق افتاده، جبران کرد.

محمد علیزاده فرد هم مثل دیگر فیلمسازان فیلم‌اولی بیشتر بن تجربه را در ساخت فیلم‌های کوتاه دارد، اما او چند تله‌فیلم نیز ساخته و امسال با «حاشیه» به جشنواره آمده است، فیلمی اجتماعی با فضای روز که در آن هادی کاظمی، مهران احمدی و سجاد بابایی بازی می‌کنند. این فیلم قصه خانواده‌ای را به تصویر می‌کشد که به‌خاطر مسائل اقتصادی در حاشیه شهر زندگی جدیدی را تجربه می‌کنند. «حاشیه» درامی معمای است که در آن فیلمساز زیر پوست شهر می‌رود تا بی‌جوی سر نوشت کاراکترهای برگزیده‌اش

امسال با فیلم بلند «حاشیه» در

جشنواره حضور دارید. بعد از «تروا» و ساخت فیلم‌های کوتاه ایده ساخت «حاشیه» از کجا آمد؟

این ایده برای چند سال پیش است. این ایده براساس تجربه‌های زندگی خودم شکل گرفت، به اضافه فضای اقتصادی‌ای که در جامعه هر روز دارد سخت‌تر می‌شود و به جای اینکه از حاشیه‌نشین‌ها کم شود، به آنها افزوده می‌شود. بعد از نگارش ایده و طرح، چند بار اقدام به ساخت «حاشیه» کردیم که بنا به دلایلی به نتیجه نرسید. سال گذشته طبق توافق که با حوزه هنری داشتیم به همراه بنیامین هفت‌لنگ، نگارش فیلمنامه را شروع کردیم و چند ماهی درگیر آن بودیم تا به نسخه اول رسیدیم. البته تا زمانی که به پیش تولید و تولید برسیم نیز بارها فیلمنامه را بازبینی کردیم. به نظر می‌رسد با توجه به عنوان فیلم و مضمون اجتماعی‌ای که «حاشیه» دارد، این فیلم قصه‌اش در حاشیه شهر اتفاق می‌افتد. فیلم شما درباره مسائل اجتماعی حاشیه‌نشین‌هاست؟

فیلم درباره خانواده‌ای است که به‌دنبال یک اتفاق مالی ضربه می‌خورند و مجبور می‌شوند در حاشیه شهر زندگی کنند و با مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند که به شکل سینمایی و دراماتیک به آن پرداخته‌ایم.

شما پیش‌تر با یوسف منصوری در ساخت «تروا» همکاری داشتید. این همکاری چطور شکل گرفت؟ فکر می‌کنید «حاشیه» جزو فیلم‌هایی هست که بتواند مخاطب را درگیر قصه‌اش کند؟

سال ۹۹ در «تروا» کار کرده بودیم و در «حاشیه» نیز این اتفاق تکرار شد. از آن زمانی که ایده و طرح را به فیلمنامه تبدیل کردیم، تهیه‌کننده هم کنار ما حضور داشت و مراحل را با هم پیش بردیم. تلاش بر این بود که از نظر تعلیق و جذابیت‌های حس‌ی تماشاگر را درگیر کنیم و این تلاش در متن و تولید هم نمود داشته. با این حال مشتاقم که رویارویی تماشاگر را با اثر ببینم و اینکه تا چه حد موفق بوده‌ایم.

امسال رقابت فیلمسازان فیلم‌اولی بیشتر از سال‌های گذشته است. این حضور و رقابت را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟ آیا جشنواره فرصتی برای دیده شدن فیلمسازان است؟ تجربه حضور پرنرنگ فیلم‌اولی‌ها در سال‌های قبل هم بوده و امسال نیز این حضور قابل توجه است.

باشد. فیلمی که برخی رسانه‌ها داستانش را این گونه روایت کرده‌اند: «محسن طلبه جوانی است که به دلیل حادثه‌ای مجبور به پرداخت دیه و خسارت می‌شود و همین مسئله باعث می‌شود که او و خانواده‌اش مجبور شوند به حاشیه تهران بروند و آنجا خانه بگیرند. در محله جدید دختر کوچک محسن ناپدید می‌شود و او به همراه یکی از اهالی حاشیه به نام مهدی که او هم فرزندش گم شده است به دنبال بچه‌هایشان می‌گردند...»

حضور هادی مقدم دوست به عنوان بازیگر دان و کمال تبریزی در مقام مشاور کارگردان از دیگر نکات قابل ذکر این فیلم است.

قطعا این حضور فضای جذابی دارد. امیدوارم فیلم‌ها همگی در سطح خیلی خوبی باشند، چراکه جشنواره فجر با حضور فیلم‌های قوی باعث قوت سینمای ایران می‌شود. امیدوارم رقابتی که صورت می‌گیرد جذاب و سالم باشد.

از انتخاب بازیگران بگوئید. ۲ بازیگر

شما در کارنامه بازیگری‌تان فیلم‌های طنز هم دارند. انتخاب این دو بازیگر (هادی کاظمی و مهران احمدی) برای حضور در یک فیلم جدی ریسک نبود؟

هادی کاظمی، مهران احمدی و سجاد بابایی ۳ بازیگر مردم ما هستند که نقش‌های متفاوتی در «حاشیه» از آنها خواهیم دید. به‌نظرم انتخاب بازیگرانی که در کارنامه‌شان طنز هم وجود دارد ریسک نبود. کسانی که سال‌ها در فضای کمدی کار کرده‌اند با توجه به اینکه بازی در این فضا سخت و دشوار است، توانسته‌اند از عهده آن به‌خوبی بریبایند. این بازیگران به تکرار نیفتاده‌اند. هادی کاظمی از جمله بازیگرانی است که کارهای طنز زیادی دارد، اما ورودش به نقش‌های جدی همیشه با موفقیت همراه بوده، چراکه خودش به‌شدت بازیگر توانمندی است. بازیگران زن ما نیز از جمله خانم کائلی و رفیعی و حتی بازیگران کودک بیشترین انرژی را صرف بازی‌های خود کرده‌اند و بازیگران به‌اصطلاح اذیت‌کنی نبودند. آنها خودشان بیشترین دغدغه را داشتند که این موضوع برایم بسیار بارز است. ساخت فیلم‌های کوتاه و البته اگر اشتباه نکنیم یک تله‌فیلم (تروا) چقدر مسیر را برای «حاشیه» باز کرد و چقدر به ساخت نخستین فیلم بلندتان کمک کرد؟

من در این سال‌هایی که فیلم کوتاه می‌ساختم با عوامل پشت صحنه بیشترین تعامل را داشتم و این افراد برای تولید فیلم اول نیز بسیار کمک‌کننده بودند. خوشبختانه گروه کاملاً همراهی داشتیم. تجربه‌های فیلمسازی نیز در تولید فیلم اول بسیار کمک کرد و از تمام تجربه‌ها در «حاشیه» استفاده کردم.

«حاشیه» فیلم کم‌هزینه‌ای بوده یا پر هزینه؟ چه مشکلاتی به‌عنوان کارگردان فیلم‌اولی در مسیر راهتان قرار داشت؟

در میان آثار سینمایی‌ای که در سازمان اوج و یا حوزه هنری ساخته می‌شود «حاشیه» جزو فیلم‌های کم‌هزینه است. با توجه به فضای روز و سوژه اجتماعی‌ای که داشتیم فیلم هزینه عجیب و غریبی نداشت و بودجه‌اش در حد و اندازه معمول آثار سینمایی بود.

حوزه جنگ، به‌خصوص در فلسطین، یک دغدغه بسیار انسانی بوده و من هم از این مسئله دور نیستم. یعنی همه ما درگیر آن بودیم. کودکان در هر جای دنیا، به‌خصوص قضیه فلسطین، یعنی اتفاقی که پارسال و پیش‌تر افتاد و نزدیک به ۲۰ هزار کودک شهید شدند، من را دغدغه‌مند می‌کند که درباره آن فیلم بسازم.

این کارگردان درباره همکاری با منوچهر محمدی که بزرگداشت او نیز پیش از اکران فیلم برگزار شد، توضیح داد: منوچهر محمدی از معدود تهیه‌کننده‌های مولد سینمای ایران است. او به‌دلیل سواد سینمایی‌اش، مطالعاتش، فیلم‌دیدنش، اخلاقش و همراهی‌اش، بسیار انسان ویژه‌ای است و من واقعا مثل او را ندیده‌ام. پایک خواجه‌پاشا در پایان درباره پخش بین‌المللی فیلم نیز گفت: با توجه به موضوع فیلم، قطعا این فیلم در مرحله اول یک فیلم بین‌المللی است.

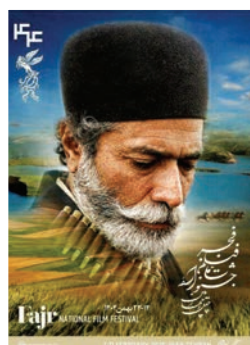
دیکته و زاویه

فرار از یک نیاز

پوستر جشنواره

حافظ روحانی

از حدود ۱۰ سال پیش که جشنواره جهانی فیلم کن تصویری نمادین از یکی از فیلم‌های موفق را که در دوره‌های پیشین جشنواره به نمایش درآمده و به شهرت و اعتبار بین‌المللی رسیده بودند به‌عنوان تصویر اصلی روی پوستر انتخاب و چاپ کرد، این الگو محبوبیت جهانی یافت. شاید از همین‌رو باشد که جشنواره «ملی» فیلم فجر هم تصمیم گرفت که به‌فاصله چند سال از همین الگو برای پوسترش استفاده کند. الگویی که برخلاف شکل قدیمی‌تر پوستر جشنواره «ملی» فیلم فجر که بیشتر بر تصویر نماد جشنواره، سیمرغ بلورین براساس طرحی از ابراهیم حقیقی، تأکید می‌کرد حالا بر الگوی محبوب این روزهای جشنواره‌های بین‌المللی رقابتی موسوم به الف استوار شده است.

جدا از پیروی از این گرایش جدید، برگزارکنندگان جشنواره کوشیدند تا این رویکرد را با استفاده از هوش مصنوعی در طراحی پوستر همراه کنند تا یکی دیگر از گرایش‌های جدید و محبوب در طراحی پوستر را به نیز به‌کار گیرند. همین موضوع در زمان استفاده از هوش مصنوعی روی تصویر رقیه چهره‌آزاد در فیلم «مادر» ساخته علی حاتمی در دوره پیشین جشنواره به اعتراضات عمومی و در نهایت تغییر پوستر هم منجر شد؛ اتفاقی که امسال با تصویر علی نصیریان در فیلم «شیر سنگی» ساخته سال ۱۳۶۵ مسعود جعفری جوزانی هم تکرار شد. هر چند دستکاری تصویر امسال با هوش مصنوعی با آن میزان از مخالفت همراه نشد و به اعتراض کوچکی از علی نصیریان محدود ماند. شاید این دو «نوآوری»، پیروی از دو گرایش جدید در طراحی پوستر جشنواره «ملی» فیلم فجر، تنها تلاش‌ها برای به‌روز کردن جشنواره «ملی» فیلم فجر است. درحالی‌که برگزارکنندگان جشنواره تا امروز به اشکال مختلف در برابر هر نوع به‌روز کردن و نوآوری در جشنواره مقاومت کرده‌اند، این تلاش یکی از معدود نشانه‌هایی است که نشان می‌دهد، جشنواره همچون هر پدیده دیگری نیازمند نوآوری و تغییر رویکرد است تا با روح زمانه‌اش همراه و هم‌سو شود. تردید دارم که صرفاً با چنین تغییر کوچکی بتوان یک نیاز لاجرم را که سال‌هاست به توقیف افتاده، جبران کرد.

روزنامه چهل و چهارمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر

44th
FAJR INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
جمعه ۱۷ بهمن ۱۴۰۴ - شماره ۷

چرافيلم‌هاى مستند و کوتاه به فجر مى‌آيند؟

جشنواره فيلم فجر شبیه هیچ جشنواره‌ای در دنیا نیست، از هر جشنواره نکته‌ای را برداشته و نسخه‌ای ایرانی شده برای دوستداران سینماست. نمی‌شود توقعی که از اسکار داشت از فيلم فجر داشت، همانطور که نمی‌شود انتظاری که از جشنواره‌های برلین، کن و ونیز داریم از این جشنواره سراپا دولتی (و همیشه دولتی) داشته باشیم. دبیران جشنواره‌های تخصصی غیر ایرانی، شخصیت‌هایی حقیقی و سینمایی هستند که می‌توانند نقشی فراتر از آنچه به عنوان دبیر دارند بازی کنند اما دبیران جشنواره فيلم فجر از منوچهر شاهسوارى تا محمد مهدى عسگر پور، سید محمد بهشتى تا مجتبى امینى باید در چارچوب موازین فرهنگی جمهوری اسلامی گام بردارند.

جشنواره فيلم فجر در همه ادوارش دولتی بوده، چه آن زمان که به ابراهیم حاتمى کیا و مجید مجیدى جایزه داده تا آن روز که به مسعود کیمیایی، کیومرث پوراحمد و اصغر فرهادى جایزه داده. آن روزها و امروز همه سینما دوستان ایرانی، این نکات را می‌دانند پس درباره ماهیت این جشنواره سخن گفتن و نقد کردن آن باید شامل توجه به این نکات باشد. جشنواره فيلم فجر برای همه ایران برگزار می‌شود، برای همه سینماگران. برگزار کنندگان دوست دارند سالن‌ها مملو از جمعیت باشد و نشست‌های نقد و بررسی آثار عرصه‌ای برای ایجاد حس و حال، همه کوشش خود را برای پرشور برگزار کردن جشنواره انجام می‌دهند. رسانه‌ها که اغلب دولتی و حاکمیتی هستند با جشنواره فيلم فجر همراهند، همانطور که با جشنواره فيلم کوتاه تهران و جشنواره سینما حقیقت، هم‌داستان هستند. از سویی دیگر برگزار کنندگان از جمله دبیر به گسترده‌ی جشنواره اهمیت می‌دهند، پس در جشنواره‌ای که به فیلم‌های داستانی اختصاص دارد، بخش کوچکی به فیلم کوتاه و مستند می‌پردازد، بخشی که زیر سایه سینمای داستانی قرار می‌گیرد و فعالان سینمای مستند و فیلم کوتاه را آزرده می‌کند اما در این بین ذکر یک نکته ضروری است، سینمای کوتاه و مستند، همواره نیازمند توجه بوده است، توجه میدانی وسیع چون جشنواره فيلم فجر یک رخداد مناسب است، نگذاریم این منفذ نابود شود. مهم نیست که سینماگران فعال در سینمای کوتاه و مستند جوازیشان را در جشنواره‌های تخصصی خود می‌گیرند، داورى و جایزه همیشه مهم نیست. مهم این است که در ۱۰ روز، مجدداً این فرصت به تعدادی از تولیدات کوتاه و مستند داده می‌شود که فارغ از هیاهوى جشنواره فيلم کوتاه تهران و «سینما حقیقت» دیده و ارزیابی شوند. آنچه در فيلم فجر روی پرده می‌رود، همه بضاعت فيلم کوتاه و مستند نیست و هرگز هم نبوده. چه بسیار فیلم‌های درخشان داستانی و غیرداستانی که دور از ویتربین جشنواره‌ها و تندیس‌ها، دیده و در تاریخ مانده‌اند، اما جشنواره فيلم فجر مهم‌ترین رویداد سینمایی ملی است و این فرصت را به فيلم کوتاه و مستند داده است، از این فرصت باید استفاده کرد حتی اگر شور و شوق و گرمای این نمایش‌ها به اندازه جشنواره‌های تخصصی این حوزه نباشد.

شب آخر ۵ اعدامی

کاظم دانشی با فیلم «علف‌زار» نشان داد که علاقه‌مند به سوژه‌های ملتهب جنجالی است و همین مسیر را با نوشتن فیلمنامه «بی بدن» ادامه داد و امسال هم چه در «زنده شور» که فیلمنامه‌اش را به همراه محمد داودی نوشته و کارگردانی‌اش کرده و چه در «اردو بهشت» به کارگردانی محمد داودی که فیلمنامه‌اش را همراه با کارگردان نوشته، گرایشش به درام‌های دادگاهی را موکد ساخته است؛ فیلم‌هایی که همگی براساس پرونده‌های قضایی واقعی ساخته شده‌اند.

فيلم «زنده شور» درباره یک شب از کار مرتضی زند، نماینده

دادستان با بازی بهرام افشاری است که برای اجرای حکم ۵ اعدامی متهم به قتل، به شهر دیگری آمده است، اما اجرای حکم اول تازه آغاز ماجراست... در یکی از پربازگترین فیلم‌های جشنواره امسال بهرام افشاری، سارا پهرامی، حامد بهداد، امیر جعفری، شبنم مقدمی، صدف اسپهبدی، محمد ولی‌زادگان، رویا جاویدنیا، علیرضا محمدی‌آرا، عرفان ناصری، فرید سجادی حسینی، بهرام ابراهیمی، حسین پورکریمی، مارال فرجاد، محمد عسگری و تورج الوند حضور یافته‌اند. بازیگرانی که غیبت‌شان در نشست خبری فیلم خیلی حس نشد چون کاظم دانشی یک تنه به جای عوامل فیلمش به صراحت حرف زد و موضع گرفت.

شب جنجالی «زنده شور»

کاظم دانشی در شب نمایش فیلمش در پردیس ملت روبه روی خبرنگاران نشست و با صحبت‌های صریحش از فیلم خود و جشنواره امسال دفاع کرد

می‌کنند زمانی که در ایران بودند، حتی جرأت ساخت تیزر کارهایی که تولید کرده‌ام را نداشتند، آنها نمی‌توانند برای ما تعیین تکلیف کنند.» پربازگترین سینماگر جشنواره امسال، همچنین گفت همه پرونده‌هایی که در فیلمش به آنها پرداخته واقعی هستند. آنچه پیش رو دارید گزیده‌ای از حرف‌های دانشی در نشست خبری فیلم «زنده شور» است.

پس از نمایش فیلم «زنده شور» کاظم دانشی در غیاب بازیگران فیلمش به نشست خبری آمد و یک تنه از فیلمش دفاع کرد و به تحریم کنندگان جشنواره تاخت تا نشست خبری «زنده شور» مثل خود فیلم ملتهب و جنجالی باشد. دانشی با انتقاد از گروهی که خواستار تحریم جشنواره شده‌اند گفت: «کسانی که از حضور فیلمسازان در جشنواره فجر انتقاد

- فیلم ارگانی بسازم.
- من «بی بدن» و «علف‌زار» را به جشنواره‌های خارجی ندادم زیرا عقیده دارم که این نوع آثار مصرف داخلی دارند دوست دارم فیلم‌هایم در ایران دیده و نقد شوند.
- همه پرونده‌های این فیلم واقعی هستند اما ما اجرای حکم قصاص این افراد را در فیلم در یک شب برگزار کردیم.
- ما ۱۰-۱۵ سوپر استار داریم که درآمد خوبی دارند اما میانگین حقوق خانواده بزرگ سینما ۵۰-۶۰ میلیون تومان است، ما نباید مدام تهیه کنندگان و فیلمسازان را تحت فشار قرار دهیم که فیلمشان را به جشنواره‌ها نهند.
- احتمال دارد فیلم در اکران عمومی کوتاه تر شود.
- من ائتلاف مالی با آقای شادمان دارم که قبل از آن ماجراها در دادگاه مطرح شده بود. ماجرای تولد در همان زمان مطرح شد و برخی شیطنت کردند و نام من را آوردند. در همان زمان ستاره پسبانی نیز در همان مهمانی بود که در فیلم «اردو بهشت» ما بازی می‌کرد و این منطقی نیست که من بازیگر خودم را به در دسر بیندازم. آقای اسعدیان نیز رسماً در نشست خبری اعلام کردند که من در آن ماجرا نقشی نداشتم.
- گروهی دارند حمله به ایران را عادی سازی می‌کنند؛ حمله کشور های خارجی حمله به جمهوری اسلامی نیست، حمله به ایران، ناموس و خاک ماست.

- چون این حرف‌ها بر ابرام تبعات خواهد داشت، خودم همین جا شماره موبایلم را اعلام می‌کنم تا خبری اوطن فروش‌ها بداند که ترسی از آنها ندارم.
- اینکه بروید یک جای دیگر دنیا و معلوم نباشد از کجا پول می‌گیرید و شماره موبایل هنرمندان را منتشر کنید که چرا به جشنواره آمدند اسمش شجاعت نیست؛ این ته زدی، مزدوری و وطن‌فروشی است.
- من دلم می‌خواهد در ایران اعتراض کنم و حرفم را بزنم.

- نمایش فیلم در جشنواره را به دوست عزیز و همکارم جواد گنجی تقدیم می‌کنم. روح همه عزیزان از دست رفته شاد. امیدوارم هر چه زودتر این روزهای تلخ را سپری کنیم و با آرامش کنار هم زندگی کنیم.
- ما فیلمنامه را به صورت مشترک با آقای داودی نوشتیم، فیلمنامه «اردو بهشت» را هم باهم نوشتیم. این ۲ فیلمنامه هر دو فضای دادگاهی دارد و از همان ابتدا هدف ما در داستان زنده نگه داشتن جان آدم‌ها بود. هرگز فکر نمی‌کردم زمانی که فیلم را به جشنواره می‌فرستیم در کشور مان به جایی برسیم که درباره اعداد و ارقام کشته شدن آدم‌ها صحبت می‌کنیم. هر چند که معتقدم عده‌ای قصد دارند با این اتفاق حمله به کشورمان ایران را عادی سازی کنند.
- اکنون برخی ما را محکوم می‌کنند در حالی که جرأت ساخت یک تیزر درباره این موضوعات را هم ندارند. این افراد اکنون نمی‌توانند برای ما تعیین تکلیف کنند که چرا در جشنواره حضور دارید. من همه فیلم‌هایم را چه «بی بدن» و چه «علف‌زار» برای مردم ساختم.
- ایرنسل در فیلم «زنده شور» سهمی ندارد و در فیلم «اردو بهشت» سرمایه‌گذاری کرده است. «زنده شور» صد درصد در بخش خصوصی ساخته شده است.
- من مستند ساز بودم و درباره اعدام چندین مستند دارم. نزدیک ۲۰۰ اعدام را از نزدیک دیده و فیلمبرداری کرده‌ام.
- این فیلم روایت ۵ اعدامی است که هر کدام خودشان می‌توانستند یک فیلم جداگانه باشند. فیلم من قصه کمی ندارد.
- فیلم کارگاهی و جنایی در هر جای دنیا تلخ است و نمی‌توان به آن سیاه‌نمایی گفت. در پایان فیلم ۳ تانسان نجات پیدا می‌کنند این نقطه مثبت نیست؟
- قطعاً دغدغه شخصی من پرداختن به این موضوعات است و نهادهای سینمایی پیشنهاد های مختلفی به من داشته‌اند اما هیچ وقت نشد که در مقام کارگردان

بازیگر چهره به درد فیلم من نمی خورد

گفت و گو با مهدی برزکی، کارگردان فیلم «حال خوب زن»

مهدی برزکی، دانش آموخته انجمن سینمای جوان است و تا به حال فیلم‌های کوتاهی از جمله «حدود ۱۳ کیلو گرم» و «آبا» را ساخته و حالا هم با نخستین ساخته بلندش «حال خوب زن» در جشنواره حضور دارد. او از پرشمار کارگردانان فیلم اولی است که فیلمش به جشنواره راه یافته و معتقد است یکی از متفاوت‌ترین آثار این رویداد را ساخته است.

اولین تجربه فیلم بلند برایتان چطور بود؟

بعد از ۱۵ سال ساخت فیلم کوتاه داستانی و مستند، فیلم اول شرایط متفاوتی دارد و من برای این فیلم، همراهی عوامل فیلم‌های قبلی‌ام را داشتم. به خصوص کسانی که در فیلم کوتاهی که سال گذشته ساختم، حضور داشتند؛ از صدا و صحنه و تهیه‌کننده. چالش اول این بود که هم من و هم تهیه‌کننده کار، حسن کاکاوند، کار اولمان بود و مسیری که برای پروانه ساخت داشتم راه دشواری بود. دوستان سازمان سینمایی باید به ما اعتماد می کردند و خوشبختانه این اتفاق افتاد. این فیلم از جهتی متفاوت است که نگاهی متفاوت به زوج‌هایی دارد که دچار مشکلات زناشویی هستند. پروسه طولانی‌ای هم در مرحله پیش تولید داشتیم؛ به دلیل اینکه یک درام روانشناختی قرار بود ساخته شود که آگاهی‌بخش و امیددهنده باشد؛ به همین دلیل با مشاوران خانواده و درمان‌گران جنسی صحبت کردیم و

مشاوره گرفتیم. فیلم بدون اینکه بخواهد خط قرمزها را رد

کند، از این مشکلات نشانه‌هایی ارائه می‌دهد تا زمانی

که صلح و آرامش بین این زن و شوهر برقرار شود.

یکی دیگر از ایده‌هایی که به کار بردیم تا برای

فیلم مشکلی به وجود نیاید و بتوانیم حرفمان

را برزنیم این بود که فیلم را به فضای دامپزشکی

بردیم. شخصیت زن دامپزشک و همسرش دکتر

داروساز است. به این طریق ترومای زن و چالشی

که با آن مواجه است، مطرح شده؛ ما در فیلم ارتباط

او با گذشته‌اش و عبور از ترسش را با اسبی که در حال

درمان آن است، نمایش دادیم؛ ضمن اینکه این اسب کار کرد

دراماتیکی دارد. حتی زایمان طبیعی اسب را تصویربرداری کردیم. این

کارها با توجه به اینکه فیلم مستقل و بدون حمایت هیچ ارگانی ساخته شده،

سخت بود؛ بسیاری از دوستان کمک کردند تا فیلم تولید شود.

با وجود این محدودیت‌های فراوان توانسته‌اید آنچه را که

می‌خواستید، به تماشاگر منتقل کنید؟

به‌نظر من توانسته‌ایم این کار را انجام دهیم. فکر می‌کنم مخاطب آنقدر باهوش

است که مثل پازل همه چیز را کنار هم می‌گذارد و آنچه را باید دریافت کند،

کشف می‌کند. مسئله بعدی دقیق شدن در لایه‌های درونی شخصیت‌هاست.

به‌نظر من این اتفاق در فیلم رخ داده است و تا مخاطب فیلم را ندیده باشد،

نمی‌شود قضاوتی داشت.

وقتی سراغ چنین موضوعی رفتید، از اینکه اصلاً نتوانید

آن را بسازید، نترسیدید؟

چرا، ولی بین من و تهیه‌کننده اعتماد متقابل وجود داشت. طرح اولیه فیلمنامه را در یک مستند کار کرده و تحقیق درباره این موضوع را به شکل میدانی انجام داده بودم؛ بنابراین بخشی از فیلمنامه در تحقیق و پژوهش‌ها نوشته شد. بعد از آن یک پروسه ۲ساله را طی کرد تا به این نقطه‌ای که هست، رسید. شاید در وهله اول جسارت آن برای من و تهیه‌کننده وجود نداشت، اما فکر می‌کنم «حال خوب زن» یکی از متفاوت‌ترین فیلم‌های جشنواره است. بسیاری از خانم‌ها در جامعه مشکلی مثل مشکل شخصیت اصلی این فیلم دارند و امکان بیان آن را ندارند. در این فیلم درباره آن صحبت می‌شود و جسارت صحبت کردن درباره آن ممکن است در تماشاگرانی که همین مشکل را دارند، ایجاد شود و به جای اینکه طلاق بگیرند، درمان کنند و در کنار هم بمانند. ما سکانس‌هایی داریم که تعجب کردیم که حذف نشد، اما هیچ حذفیاتی نداشتیم.

تصویربرداری از چه زمانی شروع شد؟

فیلمبرداری ما در چند بخش انجام شد؛ یکی بخش

مستند که در زمان جنگ ۱۲ روزه بود و بعد دیگر

امکان کار نداشتیم تا اواخر تابستان که همزمان

فیلمبرداری می‌کردیم تا پروانه ساخت آماده شود.

تمرین‌های به‌شدت زیادی برای بازیگران داشتیم.

به‌نظر من بسیار سخت است که مهتاب ثروتی

بازیگر نقش اصلی زن در جشنواره دیده نشود.

از بازیگران گفتید. در فیلم از بازیگر

چهره استفاده نکرده‌اید. انتخاب بازیگران اصلاً

چطور انجام شد؟

بازیگر چهره نداریم؛ برای اینکه اصلاً قرار نبود داشته باشیم. هرچند با

بعضی از بازیگران گفت‌وگوهایی کردیم. ولی برای داشتن بازیگران چهره یا

باید پول زیادی داشته باشید یا ارتباطات قوی؛ ضمن اینکه سخت اعتماد

می‌کنند. ولی من برای بازیگر خیلی زیاد وقت می‌گذارم؛ چون معتقدم اگر

بازیگر درست باشد، مخاطب هم ارتباط برقرار می‌کند. ما بازیگران زیادی

دیدیم تا بتوانیم این ترکیب را بچینیم.

جلساتی گذاشتیم و بالاخره به خانم ثروتی رسیدیم. او می‌توانست در بازی

سکوت و نگاه و باورپذیری نقش موفق باشد. علی‌مرادی، بازیگر مقابل او هم

می‌توانست نقش یک همسر همراه را برای گذر از این بحران داشته باشد.

نمی‌خواستیم بازیگرانی داشته باشیم که تماشاگر از قبل نسبت به آنها پیشینه

داشته باشد و آنها را با بازی‌های قبلی مقایسه کند. می‌خواستیم یک دنیای

جدید ایجاد کنیم.

نمی‌توانستیم نسبت به جنگ ۱۲ روزه بی‌تفاوت باشیم

تهیه‌کننده فیلم «رقص باد» با اشاره به قصه این فیلم بیان کرد که او و تیمش نتوانستند نسبت به جنگ ۱۲ روزه در فیلم‌شان بی‌تفاوت باشند.

نشست خبری فیلم سینمایی «رقص

باد» به کارگردانی سیدجواد حسینی از

آثار حاضر در چهل و چهارمین جشنواره

ملی فیلم فجر پنجشنبه ۱۶ بهمن‌ماه در

پردیس ملت با حضور عوامل این فیلم و با

اجرای سونیا پوریامین برگزار شد.

حسینی کارگردان فیلم در ابتدا درباره

فضای فیلمسازی در سینمای ایران عنوان

کرد: چندسالی است که در سینمای ایران

همه فیلم‌اولی‌ها یا باید کم‌دی بسازند یا

فضای فیلمشان پایین شهری باشد و یا

بارقه‌های سیاسی داشته باشد. من تصمیم

گرفتم سمت ژانری بروم که در سینمای ما

کمتر دیده شده و به همین جهت سمت

رنالیم جادویی در این فیلم رفتم.

ابوالفضل صفری تهیه‌کننده نیز در

سخنانی بیان کرد: بحث اعتماد به این

پروژه از همکاری ۱۵ ساله من و جواد

حسینی بیرون می‌آید. او برنامه‌ریز و

دستیار کارگردان در سریال «الگوریتم»

بود که قرار شد اگر از پس آن سریال

سربلند بیرون آمد این فیلم را با هم

بسازیم.

وی اضافه کرد: هر آنچه تصویر شده بیشتر

تلاش کارگردان بوده و هر چه پیام بوده

نگاه من و افشین میرباقری بوده است.

کارگردان نیز درباره فیلم توضیح داد: این

فیلم با بودجه شخصی ساخته شده است،

ایده همزمانی جنگ با قصه دختر بوس

برای ما جذاب بود و تصمیم گرفتیم آن را با

هزینه شخصی کار کنیم.

صفری نیز گفت: قرار ما برای ساخت ایده

اولیه بازگشت پدر و یک کهن الگوی پدر

قهرمان بود. همزمان که جلورفتیم جنگ

پیش آمد و داستان پدری که به زندگی

بازمی‌گردد و کارهای نکرده‌اش را انجام

می‌دهد.

جنگ که پیش آمد، فکر کردیم که

نمی‌شود بدون واکنش به جنگ ۱۲ روزه

فیلم را تولید کنیم و به همین جهت جنگ

بعداً اضافه شد و به این ترتیب شخصیت

فیلم زمان جنگ رفته و حالا دوباره در

زمان جنگ برگشته است.

وی اضافه کرد: خالق یک اثر هنری

نمی‌تواند به اتفاقات روز جامعه بی‌تفاوت

باشد. این تهیه‌کننده درباره کمک‌ارگان‌ها

تصریح کرد: ما از ارگانی کمک نگرفتیم

چون «موقعیت مهدی» را هم آن زمان به

فارابی دادیم و قبول نکردند.

صفری در ادامه یادآور شد: ما فیلمی را بر

مبنای خیال ساختیم. در تصویر هم به این

فضای خیال انگیز نیاز داشتیم و به همین

دلیل به جنوب رفتیم.

حامد بخشان فرطراح صحنه نیز درباره

فضاسازی در فیلم عنوان کرد: قرارمان

بر این بود که یک فضای مینی‌مال در

فیلم حاکم باشد. سعی کردیم رنگ‌ها

به چشم نخورد، مینی‌مال باشد و ساده

برگزار کنیم.

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره بین‌المللی فیلم فجر

44nd

FAJR INTERNATIONAL

FILM FESTIVAL

جمعه ۱۷ بهمن ۱۴۰۳ - شماره ۷